

Vupti, so sat hann aftur á sínum almenna arbeiðspláss

Bergun Kass,
*býráðslimur
fyri
Framsókn*

Segði Hilmar Jan Hansen skemtandi um mannin, sum fekk ynski uppfyllt um ikki at skula arbeiða restina av lívinum.

Of so flenna vit aftur. Eg nýti høvið at dvølja við prikið.

Er tað bara gamalt skemt, ella eru almenn arbeiðspláss ineffektiv?

Ein av orsökunum til mín politiska lit og mínar hugleiðingar hesum viðvíkjandi, er partvís mín sannføring um, at effektivitetur og yvirskot er betri, har tú sum stjóri persónliga, á egnum penga-pungi, merkir úrlitið av felagsavriki, tí tá blívur avrikið meira fjøltáttað eins og talan ofta er um serstaka stjóra-persónligheit, og ikki sum í almennum høpi, har tú sum stjóri oftast fært ávísar rakstrarupphædd at arbeiða við fyri ávísar lön og uttan serligt eftirlit.

Of hesi viðurskifti gera mun á og ala upp ymsar stjór-atypur, um man sum almennur myndugleiki ikki setir krøv til annað.

Eg havi hug til at bora eitt sindur í hesum, eisini í for-leingils av orðaskiftinum um lög-mansrøðuna, har tinglim-ur heldur vildi viðgera mál, ið ikki vóru rokkin, enn sóla sær

í framdum verkum.

Sonja citeraði ‘silvurdrong-in’ og tosaði um at hyggja inneftir.

Vit kunnu tosa um mál sum yvirorðnaðan politikk og í hvønn mun tey eru rokkin, men vit kunnu eisini hyggja inneftir og tosa um umsiting, eindir, stjórar og starvs-fólk og í hvønn mun tey øk-ini verða best umsitin, tí í seinna enda er ein króna ein króna, og verður minni brúkt í almennari umsting, verður meira eftir til annað, og meira verður rokkið.

“Tað kemur bak upp á meg, at tað ikki fyriliggja leiðreglur fyri ymsu viðurskiftini, og hetta fari eg at krevja í figgjarnvendarviðgerð av landssjúkráhusinum,” segði forkvinnan í samband við lög-mansrøðuna.

Í minari verð er her talan um skipan av arbeiði. Harður kritikkur av so týðandi og stórum arbeiðspláss, vildi eg meint.

Vit hava skiftandi politik-karar, skiftandi aðalráð og skiftandi stjórar, men hvør fylgir við, greinar og hyggur eftir hvussu arbeiðsplássini verða skipað og rikin reint bygnaðar- og starvsfólka-leiðsluliga?

Ella um vit fáa nóg mikið fyri umsitingarligu pengar-nar?

Eg havi sjálv havt starvs-tíð á almennum arbeiðspláss, uttan at havt kenslu av, at aðalráð hevði áhuga í dagliga stjóraleikluti, skipan av ar-

beiði, í gerandisdegi og rakstri, burtursæð frá at halda játtan.

Of tí blíva arbeiðspláss oftast ineffektiv, - eingin and-ar í nakkan í mun til leiðslu-praksis, lok verður lagt á, har tað prutlar á gólvinum, nøkur stinga í sekkin, onnur sløkna - meðan restin av starvsfólk-unum gera sum tey plaga.

Bara groft sagt, undantøk eru.

Ynskiligt er við stjórum, sum starvsfólkið sær upp til, sum geva íblástur, sum bjóða av vanahugsan og rósa nýhugsan, tí vanlig umsi-tingarlig øki eiga at dagførast, bæði við atlit til sjálva upp-gávuna, í sambandi við rati-onalisering og eisini við atlit til tænaustøðið.

Of hetta hava starvsfólk ofta sjálvi boð uppá, har kult-ururin loyvur tí og har leiðslan bakkar upp um og virðismetir starvsfólkaeldhugan, og her hugsu ikki um lön, men

Management

er nær du:

- Planlægger og budgetterer
- Organiserer og allokterer ressourcer
- Kontrollerer og løser problemer
- Giver ressourcer
- Reducerer risici
- Koordinerer teamwork
- Giver struktur
- Gør tingene rigtigt

um alt annað, sum liggur í góðum samskifti og sunnum relatiónum millum starvsfólk og leiðslu, og sum eggjar starvsfólki til konstruktivan starvshugburð.

Um vit ikki seta orð á, skifta orð um og seta krøv til stjórar og leiðslur, so verða standardirnir gjørdir av verandi praksis, verður sið-venja og alir upp stjór-atypur - helst sum útbúgving og management, heldur enn per-sónligheit, leadership og størri framdrift.

Vit mugu hava bæði, og har talan er um tveir stjórar, er upplagt, at hetta verður munurin.

Niðanfyrir er eitt gott yvir-lit yvir management og leader-ship - og yvir munin.

Við vón um, at vit øll fáa eyguni upp fyri hesum álvars-øki. Of at skemtið um dovin almenn starvsfólk soleidis missir sín brodd.

Leadership

er nær du:

- Viser retning
- Tilpasser og påvirker organisationen
- Motiverer og inspirerer mennesker
- Giver visioner
- Forfølger muligheder
- Inspirerer teamwork
- Leder improvisation
- Gør rigtige ting

Meðan vit bíða

Helgi Abra-hamsen

Umleið 5.000 fólk í Føroyum liva í fátækkraváða. Tað eru umleið líka nógv, sum tað hava verið tey seinastu nógvu árin.

Rættiliga nógv varð gjørt burturúr hesum til seinasta løgtingsval. Bæði fjølmiðlar og táverandi andstøðuflokk-ar vístu støðugt á, hvussu vánalig støðan var.

Vit minnst átakið "Með-an við bíða" (undirforstaðið: "Meðan vit bíða eftir eini nýggjari samgongu"). Ein nýggj samgonga skuldi fáa skil á hesum tingunum. Men okkurt bendir á, at vit bíða enn!

Í valskránni til løgtings-valið segði Tjóðveldi, at flokkurin hevði eitt upp-

skot klárt at seta í verk beinanvegin, og at hetta fór at lyfta barnafamiljurnar uppum fátækramarkið. Javnaðarflokkurin lovaði eisini í síni valskrá at lyfta fólk úr fátækkraváða. Velj-arin fekk ta fatan, at komu hesir flokkarnir til valdið, so var tað ein farin tíð, at fólk í Føroyum livdu í fátækra-váða.

Ikki so einfalt

Hetta við fátækkraváða er ikki so einfalt, sum fjølmiðl-arnir og táverandi andstøða gjørdur tað til. Vit rokna nevniliga við einum rela-tivum fátækkraváða. Tað vil siga, at fátækkraváði er ein spurningur um, hvussu nógv tí tjenar í mun til onnur í samfelagnum. So hvørt sum lönirnar í landinum hækka, so hækkar eisini markið fyri, nær tú ert í fátækkraváða.

Frá 2012 til 2016 hækkaði hetta markið 13.568 krónur.

Tað vil siga, at tað ber til at vera farin 1.000 krónur upp um mánaðin og samtiðis vera farin frá ikki at vera í fátækkraváða til at vera í fátækkraváða.

Fólkatalið í Føroyum er eisini hækkað, so sjálvt um prosentparturin sum er í fátækkraváða er lækkaður eitt lítið vet, so er talið á teimum sum eru í fátækkraváða nøku-lunda tað sama. Í 2013 var tal-ið 4.950 og í 2016 var tað 4.961 - altso 11 fólk fleiri.

Átøkini hjálptu lítið

Nýggjastu tøluni hjá Hag-stovuni viðvíkjandi fátækkraváða eru frá 2016. Tað vil siga, at tøluni vísa støðuna sum hon var, aftaná at bars-ilsfarloyvið var longt, aft-aná at pensjónistar, sum bara høvdu fólkapensjón og Samhaldsfasta, høvdu fingið meira, aftaná at lógin um familjuískoyti var broytt, aftaná at kringvarpsgjaldið

var broytt, aftaná at skatt-alætti var givin til lág- og meðalinntøkur, aftaná at inngjaldið til egna eftirløn var lækkað, og aftaná at út-gjaldið úr Samhaldsfasta var hækkað. Hetta vóru alt átøk, sum skuldu hjálpa teimum lægstlønitu.

Aftaná at øll hesi tiltøkini vóru sett í verk, vóru fram-vegis fleiri enn 10% av Fø-roya fólk í fátækkraváða.

Hava ikki loyst trupulleikan

Eg lasti ikki samgonguna fyri ikki at hava roynt at loyst henda trupulleikan. Men vit mugu tó staðfesta, at saman við ávísam fjølmiðl-um, fyrigyklaðu tey fólk ið áðrenn valið, at hesin trupul-leikin var so sára einfaldur at loysa, og at tey fóru at loysa hann. Men enn er trupul-leikin ikki loystur, og nógvir føroyingar í fátækkraváða bíða enn.

Nøkur bara bíða...

Eyð-gunn Samu-elsen
landsstýr-iskvinna

við almannamálum

Nú tøluni fyri fátækramark og fátækkraváða fyri 2016 umframt tøl fyri, hvussu javnt okkara samfelag var í 2016 eru komin, ger Sambandsflokkurin nógv burturúr, at vit framveg-is hava fólk í fátækkraváða í Føroyum. Ført verður fram, at samgonguflokk-arnir lovaðu at lyfta øll úr fátækkraváða beinanvegin teir komu til valdið.

At Javnaðarflokkurin hevur fyrigyklað nøkrum, at tað ber til, at lyfta øll úr fátækkraváða dagin eftir man er komin til valdið, er ikki satt. Um so var, so hava vit ikki skilt, hvat ið fátækkraváði snýr seg um.

Tað, ið vit fóru til val uppá, var, at býta rikidøm-ið javnari millum tey, ið búgva í Føroyum. Of tað hava vit so sanniliga gjørt og fara framhaldandi at gera restina av valskeið-num.

Hvat siga tøluni um fátækkraváða í 2016

Tøluni vísa, at samlaða fátækkraváðatalið er lækk-að síðan 2015. Úr 10,6 % nið-ur í 10,1 %. Gini-talið, sum er talið fyri hvussu javnt samfelagið er, er lækkað úr 23,3 í 2015 til 22,8 í 2016. Tað merkir, at samfelagið er blivið javnari.

Talið fyri barnafátækra-dømi er eisini lækkað úr 9,7 % til 9,4 %.

Fyri fyrstu ferð síðan 2013 er hend ein lækking í fátækkraváða hjá fólkapen-sjónistum úr 27,4 % niður í 26,2 %. Hetta hevur ongin úr andstøðuni nevnt við einum orði.

Eitt annað áhugavert tal er inntøkugloppið, sum merkir, hvussu langt tey, ið eru í fátækkraváða, hava upp til markið. Í 2015 var hetta talið 12,7, og tað er nú lækkað niður í 11,6. Tað vil siga, at miðinntøkan hjá borgarum í fátækkraváða lá 11,6 % undir fátækra-markinum í mun til 12,7% árið fyri.

Vit kundu øll ynskt, at talið lækkaði enn meira, men sanniliga ganga tøluni tann rætta vegin. Of tað gera tey longu fyrsta árið hjá samgonguni. Hetta ger tað hugaligari at halda fram við stríðnum.

Hvørji átøk eru framd í 2016

Samgongan hevur síðan hon tók við miðvíst ar-beitt fyri einum javnari samfelag. Tað er ikki ofta at samgongan fær rós frá andstøðuni, men tað fær hon frá Helga Abraham-sen í dag. Tí hóast Helgi Abramhamsen hartar samgonguna fyri at fátækkraváðin ikki er burtur, so sigur hann so væl alt, ið samgongan framdi longu í 2016, fyri at royna at basa fátækkradømi:

"Tað vil siga, at tøluni vísa støðuna sum hon var, aftaná at barsilsfarloyvið var longt, aftaná at pen-sjónistar, sum bara høvdu fólkapensjón og Sam-haldsasta, høvdu fingið meira, aftaná at lógin um familjuískoyti var broytt, aftaná at kringvarpsgjaldið var broytt, aftaná at skatt-alætti var givin til lág- og meðalinntøkur, aftaná at inngjaldið til egna eftirløn var lækkað, og aftaná at út-gjaldið úr Samhaldsfasta var hækkað. Hetta vóru alt átøk, sum skuldu hjálpa teimum lægstlønitu."

Eg kann leggja aftrat, at fleiri átøk eru framd síðan 2016. Millum annað at:

- Inntøkumarkið fyri at fáa familjuískoyti hjá hjún-um við børnum er hækkað úr 230.000 kr. til 280.000 kr.

- Barnafrádrátturin fyri børn undir skúlaaldur er hækkaður úr 6.500 kr. upp í 9.200 kr. fyri hvørt barn.

- Fyritíðarpensjónistar hava fingið 1000 kr. meir um mánaðin í pensjón, umframt at egingjaldið til heilivág er lækkað.

- Útgjaldið úr Samhalds-fasta er hækkað við 400 kr. um mánaðin og hækkar munandi meira 1. januar 2019.

Halda fram við átøkum

Sum Helgi Abrahamsen so væl sigur tað, so hev-ur samgongan framt eina rúgvu av átøkum til tess at minka um fátækkradømi, men vit steðga ikki her. Meðan Sambandsflokk-urin hevur fokus á støðu-na í 2016, hevur samgongan áhaldandi framt átøk, og fer hon at halda fram við tí meðan Sambands-flokkurin bíðar. Hóast vit vita, at tað tekur langa tíð at minka um ójavnan, ið undanfarna samgonga skapti, so arbeiða vit miðv-íst fyri at skapa einar enn javnari Føroyar enn tøluni fyri 2016 vísa.